

Sygn. akt I CSK 510/14

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tadeusz Wiśniewski (przewodniczący)
SSN Grzegorz Misiurek (sprawozdawca)
SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa R. K.
przeciwko "S." Spółdzielni w S.
z siedzibą w S.
o stwierdzenie nieważności uchwały,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 3 kwietnia 2014 r.,

**oddala skargę kasacyjną i zasądza od strony pozwanej
na rzecz powoda kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem
zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód R. K. w pozwie skierowanym przeciwko Spółdzielni „S.” w S. domagał się stwierdzenia nieważności uchwały Zebrania Grupy Członkowskiej pozwanej Spółdzielni Obwodu nr [...] z dnia 19 kwietnia 2013 r. w sprawie wyboru delegatów na Zebranie Przedstawicieli. W uzasadnieniu wskazał, że uchwała ta jest sprzeczna z art. 36 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 1443 ze zm.; dalej: „pr. spółdz.”), gdyż podjęta została głosami pełnomocników zatrudnionych w Spółdzielni na podstawie „zwykłej” umowy o pracę.

Sąd Okręgowy w T. wyrokiem z dnia 11 października 2013 r. oddalił powództwo i orzekł o kosztach procesu. Sąd ten ustalił, że w dniu 19 kwietnia w Obwodzie nr [...] „S.” w S. odbyło się Zebranie Sprawozdawczo - Wyborcze Grupy Członkowskiej, na której wybrano delegatów na Zebranie Przedstawicieli. Uchwała w tym przedmiocie została podjęta głosami pełnomocników członków pozwanej Spółdzielni. Nie jest to jednak okoliczność wpływająca na jej nieważność, gdyż ograniczenie co do udzielania pełnomocnictw pracownikom spółdzielni zatrudnionym na podstawie spółdzielczej umowy o pracę, przewidziane w art. 36 § 6 pr. spółdz., dotyczy jedynie udziału w walnym zgromadzeniu.

Sąd Apelacyjny, na skutek apelacji powoda, wyrokiem zaskarżonym skargą kasacyjną zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że stwierdził nieważność zaskarżonej uchwały i orzekł o kosztach procesu za obie instancje. Podzielając ustalenia faktyczne przyjęte za podstawę zaskarżonego wyroku, uznał, że do zebrań grup członkowskich mają zastosowanie bezwzględnie obowiązujące przepisy Prawa spółdzielczego dotyczące głosowania na walnym zgromadzeniu oraz zebraniu przedstawicieli, w tym art. 36 § 6.

W skardze kasacyjnej, opartej na podstawie określonej w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., pozwana zarzuciła błędną wykładnię: art. 36 § 3 i § 6 w związku z art. 37 § 2 i art. 59 pr. spółdz., art. 5 pkt 7 pr. spółdz. i art. 37 § 1 zdanie drugie pr. spółdz., art. 59 § 1 zdanie drugie pr. spółdz. w związku z art. 59 § 3 pr. spółdz. oraz art. 18 pr. spółdz. w związku z § 18 Statutu i art. 5 k.c. W konkluzji wniosła o uchylenie

wyroku Sądu Apelacyjnego i oddalenie apelacji powoda, ewentualnie o uchylenie tego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Ocena zasadności skargi kasacyjnej wymagała rozstrzygnięcia kwestii, czy ograniczenie przewidziane w art. 36 § 6 pr. spółdz., dotyczące udzielenia przez członka spółdzielni pełnomocnictwa do uczestnictwa na walnym zgromadzeniu, odnosi się również do pełnomocnictwa do udziału w zebraniu grupy członkowskiej.

Członek spółdzielni może uczestniczyć w walnym zgromadzeniu przez pełnomocnika, jeżeli ustawa lub statut nie stanowią inaczej (art. 36 § 3 pr. spółdz.). Pełnomocnikiem może być ustanowiony jednak tylko członek spółdzielni zatrudniony w niej na podstawie spółdzielczej umowy o pracę (art. 36 § 6 pr. spółdz.). Ustawodawca wskazał wyraźnie, że przepisy te stosuje się odpowiednio do uczestnictwa w zebraniu przedstawicieli (art. 37 § 2 pr. spółdz.); nie wypowiedział się jednak bezpośrednio w kwestii, czy znajdują one zastosowanie do udziału w zebraniu grup członkowskich.

Zgodnie z art. 59 § 1 pr. spółdz., w spółdzielniach, w których walne zgromadzenie zostaje zastąpione przez zebranie przedstawicieli, organami spółdzielni są także zebrania grup członkowskich, przy czym zasady podziału członków na grupy oraz zasady działania tych zebrań określa statut. Do uprawnień zebrań grup członkowskich należy m.in. wybieranie i odwoływanie przedstawicieli na zebranie przedstawicieli. W unormowaniach regulujących działanie grup członkowskich nie ma wskazania analogicznego do przewidzianego w art. 37 § 2 pr. spółdz. Wbrew odmiennemu zapatrywaniu skarżącej, nie oznacza to jednak, że uczestnictwo w zebraniu takiej grupy przez pełnomocnika nie podlega żadnym ograniczeniom.

Trzeba mieć na uwadze, że wprowadzenie - ustawą z dnia 26 marca 2011 r. o ograniczeniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. Nr 106, poz. 622) - unormowania przewidzianego w art. 36 § 3 i § 6 pr. spółdz., miało na celu pełniejsze umożliwienie członkom spółdzielni udziału w zebraniach walnego zgromadzenia, zwłaszcza w sytuacjach, w których z przyczyn faktycznych

(stan zdrowia, znaczna odległość miejsca zamieszkania od siedziby spółdzielni) nie mogą uczestniczyć w nich osobiście. Rozwiązaniu temu nadano - co wynika z uzasadnienia projektu powołanej regulacji - charakter szczególny, ograniczając krąg podmiotów, spośród których można ustanowić pełnomocnika, do członków spółdzielni będących jednocześnie jej pracownikami. Zwrócono przy tym uwagę, że skoro w art. 182 § 1 pr. spółdz. w spółdzielniach pracy spółdzielnia i jej członek pozostają ze sobą - co do zasady - w stosunku pracy, wprowadzenie bezwzględnego zakazu reprezentowania członka spółdzielni w odniesieniu do spółdzielni pracy wyłączałoby możliwość zastępowania przez jednego członka spółdzielni innego członka na walnym zgromadzeniu, co należałoby uznać za rozwiązanie zbyt daleko idące.

Intencją ustawodawcy było zatem dopuszczenie możliwości udziału pełnomocnika członka spółdzielni w podejmowaniu decyzji w sprawach spółdzielni w ograniczonym zakresie. Trafnie zatem Sąd Okręgowy uznał, że odstępstwo od bezwzględnie obowiązującej reguły osobistego działania członka spółdzielni, przewidziane wprost w odniesieniu do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu oraz zebraniu przedstawicieli, nie podlega modyfikacji w statucie i znajduje zastosowanie - w drodze analogii - również do udziału w zebraniach grup członkowskich. Zarzuty skarżącej, oparte na odmiennym - błędnym - założeniu, nie mogły zatem odnieść zamierzonego skutku.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł, jak w sentencji.